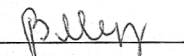

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні циклової комісії
спеціальності Н1 Агрономія

Протокол № 2 від 10.09.2025

Голова ЦК

Вікторія МУЗИКА

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Захист рослин»	
Галузь знань	Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина
Спеціальність	Н1 Агрономія
ОПП (рік)	Агрономія (2025 р.)
Рівень освіти	Фахова передвища освіта
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Форма навчання	Денна
Семестр	VI
Обсяг навчальної дисципліни	120 годин (4 кредити ECTS)
Форма контролю	Екзамен (усний)
Мова викладання	Українська
Розробник	Давигора Олександр, спеціаліст першої кваліфікаційної категорії
Предмет вивчення	Предметом вивчення навчальної дисципліни «Захист рослин» є шкідники і хвороби сільськогосподарських культур, ознаки пошкодження та ураження, методи боротьби з шкідливими об'єктами.
Мета вивчення	Метою викладання навчальної дисципліни «Захист рослин» є вивчення шкідників та хвороб сільськогосподарських культур за ознаками пошкодження та ураження; навчитися застосовувати систему захисних заходів із урахуванням фітосанітарного стану посівів сільськогосподарських культур; визначення ефективності заходів захисту рослин. Основними завданнями вивчення дисципліни «Захист рослин» є вивчення:

	<ul style="list-style-type: none"> - морфології, біології, екології, систематики, фенології шкідників і збудників хвороб та методів боротьби з ними; - класифікації пестицидів і способів їх застосування; - технології приготування робочих розчинів; - методики визначення доцільності застосування пестицидів.
Компетентності, заплановані знання та вміння	<p>ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності</p> <p>ЗК6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>СК1. Здатність використовувати базові знання з фахових дисциплін у професійній діяльності.</p> <p>СК2. Здатність розпізнавати за морфологічними ознаками найбільш поширені в регіонах сільськогосподарські культури та дикорослі рослини, оцінювати їх фізіологічний стан, адаптаційний потенціал, визначати чинники поліпшення росту, розвитку і якості продукції.</p> <p>СК4. Здатність науково-обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин, з урахуванням їхніх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище.</p> <p>СК5. Здатність розуміти основні біологічні і агротехнологічні правила і теорії, пов'язані з вирощуванням сільськогосподарських та інших рослин.</p> <p>Здобувач освіти повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Закон України «Про захист рослин»; - організаційну структуру служби захисту рослин; - організацію і планування інтегрованого захисту рослин та визначення його ефективності; - нормативно-правові акти з охорони праці; - правила техніки безпеки; - заходи щодо охорони навколишнього середовища; <p>Здобувач освіти повинен уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вести спостереження за фенологією, поширенням і динамікою хвороб та чисельністю шкідників; - визначати організми, що пошкоджують сільськогосподарські культури, їх видовий склад, тип пошкодження; - діагностувати хвороби сільськогосподарських культур; - правильно застосовувати методи обстежень; - оцінювати шкоду, заподіяну шкідниками і хворобами; - планувати та проектувати захисні заходи, обґрунтовуючи їх ефективність; - складати інтегровану систему захисту сільськогосподарських культур; - правильно, дотримуючись техніки безпеки, застосовувати пестициди; - користуватися довідковою, науковою літературою та Переліком пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні
Заплановані результати навчання	РН1. Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання для розв'язання практичних ситуацій у сфері агрономії.

	<p>PH4. Опановувати нові методи і технології, впроваджувати інноваційні принципи і методи для підвищення ефективності виробничої діяльності в агрономії.</p> <p>PH6. Виявляти та вирішувати виробничі проблеми з урахуванням зональних умов, а також технологічних, правових, економічних, екологічних та етичних аспектів.</p> <p>PH12. Обирати для вирощування сільськогосподарських культур добрива та засоби захисту рослин на основі аналізу інформації про наявний асортимент.</p>
Зміст дисципліни	<p>Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО ШКІДНИКІВ І ХВОРОБИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР</p> <p>Тема 1.1. Вступ.</p> <p>Тема 1.2. Основи загальної ентомології</p> <p>Тема 1.3. Основи загальної фітопатології</p> <p>Розділ II. МЕТОДИ БОРОТЬБИ З ШКІДНИКАМИ ТА ХВОРОБАМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР</p> <p>Тема 2.1. Методи обліку чисельності шкідників і поширення хвороб. Прогнози появи шкідників і хвороб сільськогосподарських культур</p> <p>Тема 2.2. Агротехнологічний, фізичний та механічний методи боротьби</p> <p>Тема 2.3. Біологічний метод боротьби</p> <p>Тема 2.4. Фітофармакологічний метод боротьби</p> <p>Тема 2.5. Карантин рослин в Україні</p> <p>Розділ III. ШКІДНИКИ І ХВОРОБИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР. ІНТЕГРОВАНА СИСТЕМА ЗАХИСТУ</p> <p>Тема 3.1. Багатоїдні шкідники та боротьба з ними</p> <p>Тема 3.2. Шкідники і хвороби зернових злакових культур. Інтегрована система захисту</p> <p>Тема 3.3. Шкідники зерна і продуктів його переробки під час зберігання та заходи боротьби з ними</p> <p>Тема 3.4. Шкідники і хвороби бобових культур. Інтегрована система захисту</p> <p>Тема 3.5. Шкідники і хвороби технічних культур. Інтегрована система захисту</p> <p>Тема 3.6. Шкідники і хвороби картоплі та цукрових буряків. Інтегрована система захисту</p> <p>Тема 3.7. Шкідники і хвороби овочевих культур відкритого й закритого ґрунту та під час зберігання овочів. Інтегрована система захисту</p> <p>Тема 3.8. Шкідники і хвороби плодових, ягідних культур, винограду, полезахисних смуг і лісонасаджень. Система захисних заходів</p> <p>Розділ IV. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБІТ У БОРОТЬБИ З ШКІДНИКАМИ, ХВОРОБАМИ І БУР'ЯНАМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР</p> <p>Тема 4.1. Організація робіт із захисту рослин у колективних сільськогосподарських підприємствах, фермерських господарствах, інших аграрних формуваннях і на присадибних ділянках</p>
Міждисциплінарні зв'язки	<p>Основи екології, Технологія виробництва продукції рослинництва, Ґрунтознавство, Ботаніка і фізіологія рослин з основами</p>

	мікробіології, Агрохімія, Землеробство, Механізація і автоматизація сільськогосподарського виробництва
Система оцінювання	<p>Система оцінювання результатів навчання здобувачів освіти включає оцінювання під час поточного та підсумкового контролю. Поточний контроль охоплює оцінювання наступних результатів: відповіді (виступи) на аудиторних заняттях; результати виконання лабораторних та практичних робіт; результати виконання та захисту самостійної роботи здобувача; у разі змішаної (дистанційної) форми навчання – відповіді під час занять у дистанційному режимі (на форумах, у чатах, через Zoom, Google Meet, тощо). Також засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.</p> <p>Результат поточного контролю навчальної діяльності здобувачів визначається як середнє арифметичне значення за всіма складовими поточного контролю.</p> <p>Підсумковий контроль: екзамен – який передбачає перевірку рівня засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з дисципліни.</p> <p>Контроль успішності здобувачів освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою - «2» незадовільний рівень, «3» задовільний рівень, «4» добрий рівень, «5» відмінний рівень.</p>
Інформаційне забезпечення	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Олефіренко В.І., Скалій М.В. Захист рослин : навч. посіб. – К. : Вид-тво НМЦ Міністерства аграрної політики України, 2007. 2. Субін В.С., Олефіренко В.І. Інтегрований захист рослин. – К. : Вища освіта, 2004. 3. Методики випробування і застосування пестицидів / [скл. Сігарьова Д.Д., Секунд М.П., Іваненко О.О.]; за ред. проф. Трибеля С.О. – К. : Світ, 2001. 4. Перелік пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні (на рік вивчення дисципліни «Захист рослин»). 5. Байдик Г.В., Білецький Є.М., Білик М.О. та ін. Сільськогосподарська ентомологія. – К.: Вища школа, 2005. 6. Пересипкін В.Ф. Сільськогосподарська фітопатологія. – К. : Аграрна освіта, 2000. 7. Писаренко В.М., Писаренко П.В. Захист рослин : Екологічно обґрунтовані системи. – Полтава : ІнтерГрафіка, 2002. 8. Писаренко В.М., Писаренко П.В. Захист рослин : Фітосанітарний моніторинг. Методи захисту рослин. Інтегрований захист рослин. – Полтава : ІнтерГрафіка, 2004. <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дяченко М.П., Падій М.М., Шелестов В.С., Дегтярьов Б.Г. Основи біологічного захисту рослин. – К. : Урожай, 1990. 2. Бублик Л.І., Васечко Г.Г., Васильєв В.П. та ін. Довідник із захисту рослин / за ред. М.П. Лісового. – К. : Урожай, 1999. 3. Васильєв В.П., Лісовий М.П., Веселовський І.В. та ін. Довідник по захисту польових культур / за ред. В.П. Васильєва та М.П. Лісового. – [2-е вид., перероб. і допов.] – К. : Урожай, 1993. 4. Матвієвський О.С., Ткачов В.М., Каленичта Ф.С. Довідник по захисту садів від шкідників і хвороб / за ред. О.С. Матвієвського. – К., 1990.

5. Тимченко В.Й., Єфремова Т.Г., Лобода Л.С. та ін. Довідник по захисту овочевих і баштанних культур від шкідників, хвороб і бур'янів /за ред. В.Й. Тимченка. – К. : Урожай, 1993.

6. Веселовський І.В., Манько Ю.П., Танчик С.П., Орел Л.В. Бур'яни та заходи боротьби з ними. – К. : Вид-тво НМЦ Мінагропрому України, 1998.

Інформаційні ресурси:

1. Верховна Рада України <https://www.rada.gov.ua/>

2. Український агропортал <https://agroportal.ua/>

3. Урядовий портал <https://www.kmu.gov.ua/>

4. Перший український агропортал <https://www.1agro.com.ua/>

5. Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України <https://me.gov.ua/>

6. Національна академія аграрних наук України <http://naas.gov.ua/>

7. Інститут Захисту Рослин <https://ipp.gov.ua/>

8. Журнал Агроном <https://www.agronom.com.ua/publikatsiyi/zahyst-roslyn/>

9. Система захисту рослин від бур'янів, шкідників та хвороб. Режим доступу: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/posibnuku/246/16.pdf>.